

Fleur Agema schendt zorgplicht

De Nederlandse overheid schendt structureel haar grondwettelijke en verdragsrechtelijke zorgplicht. Zo zijn ruim 1,5 miljoen Nederlanders langdurig afhankelijk van antidepressiva en antipsychotica, terwijl meer dan 100.000 mensen wachten op geestelijke gezondheidszorg. Tegelijkertijd weigert de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) om wetenschappelijk onderbouwde alternatieve therapieën met psychedelica toe te laten tot het reguliere zorgaanbod.

Deze beleidsweigering heeft aantoonbaar schadelijke gevolgen: toename van psychisch lijden, stijgende zorgkosten, maatschappelijke uitval en verlies van menselijke waardigheid. Dit is niet alleen medisch onverantwoord, maar tevens juridisch onrechtmatig.

Onder het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens (EVRM) vormt het onthouden van effectieve zorg een schending van artikel 3 (verbod op onmenselijke of vernederende behandeling) en artikel 8 (recht op lichamelijke en geestelijke integriteit).

Volgens het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) handelt Nederland eveneens in strijd met artikel 24, dat het recht van het kind op de best mogelijke gezondheidszorg waarborgt, en artikel 3, dat vereist dat het belang van het kind steeds de eerste overweging is bij alle besluitvorming die hen betreft.

De artikelen 93 en 94 van de Grondwet bevestigen dat internationale verdragen zoals het EVRM en IVRK directe werking hebben en boven nationaal beleid gaan. Artikel 22 van de Grondwet legt bovendien een actieve verplichting op de Staat om de volksgezondheid te bevorderen.

Daarbij is het Verdrag inzake Psychotrope Stoffen (1971) van groot belang. De preambule erkent expliciet dat het gebruik van psychotrope stoffen voor wetenschappelijke en geneeskundige doeleinden essentieel is, en stelt dat toegang daartoe niet onredelijk mag worden beperkt. Het

Nederlandse beleid negeert deze internationale verplichting en belemmert de toegang tot innovatieve behandelmethoden die juist door dit verdrag beschermd worden.

Ook nationaal recht wordt geschonden. Artikel 7:448 van het Burgerlijk Wetboek verplicht zorgverleners om patiënten volledig te informeren over behandelopties, inclusief alternatieven en risico's. Door bewezen effectieve therapieën zoals psychedelica categorisch uit te sluiten, wordt het recht op een geïnformeerde keuze systematisch ondermijnd. Dit is in strijd met de fundamentele beginselen van de Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO).

Daarnaast schrijft artikel 6 van de Ambtenarenwet 2017 voor dat ambtenaren – waaronder ministers en beleidsambtenaren – gehouden zijn zich aan de wet te houden en te handelen als goed ambtenaar. Het doelbewust negeren van nationale en internationale rechtsnormen vormt een ernstige schending van deze ambtelijke plicht.

Ten slotte is er sprake van ondeugdelijke besteding van publieke middelen. Op grond van artikel 9, lid 1, van het VN-Verdrag tegen Corruptie (UNCAC) is de Staat verplicht om overheidsuitgaven transparant, objectief en doeltreffend te beheren. Het structureel bevoordelen van *farmaceutische belangen* boven innovatieve, effectieve en vaak goedkopere behandelmethoden ondermijnt deze verplichting en schaadt het publieke vertrouwen.

Het huidige beleid is medisch onverantwoord, juridisch onhoudbaar en moreel onacceptabel. De Nederlandse Staat dient haar zorgplicht serieus te nemen, wetenschappelijk onderbouwde therapieën met psychedelica toegankelijk te maken binnen het zorgsysteem, en verantwoording af te leggen voor het gevoerde beleid en de schade die daaruit voortvloeit.

Youri Hazeleger
joet@joet.nl